

Prvé zmienky o obci Lesenice

Prvá písomná zmienka o obci je v listine Bela IV. z 22. apríla 1244 vydanej v Ďarmotách (Gyarmat), kde sú spomenuté aj ďalšie okolité obce. Predpokladáme, že obec má oveľa dlhšiu históriu, avšak listiny vo väčšej miere sa zachovali len z obdobia po tatárskom vpáde a preto s veľkou pravdepodobnosťou sa nezachovala žiadna staršia listina, ktorá by mohla dokladovať staršiu históriu Leseníc.

Názov a pôvod usadlosti nie je doteraz jednoznačne vysvetlený. Podľa starších obyvateľov Leseníc názov je odvodený od slova LES, z pôvodného LESENICE. Traduje sa, že okolo obce boli veľké hory a vyrubovaním (klčovaním) usadlíci získavali ornú pôdu. Podľa tradície prvou stavbou tu bol kaštieľ Majthéniovcov a dom lesného hájnika. V literatúre ('Hont vármegye Mohács elôt „ / Hontianska župa pred Moháčom, autorom je István Bakács) Lesenice / Leszenye je pôvodný maďarský názov, ale autor nevysvetľuje pôvod a význam slova. Pre krátkosť času k tejto problematike nemáme vyjadrenie jazykovedcov a historikov. Predpokladáme, že sa vyvinul z rodového mena.

V jednotlivých listinách pomenovanie obce sa veľmi často mení, pre zaujímavosť uvádzame niekoľko používaných obmien. Ako sme už uviedli v prvej listine, v ktorej sa spomína obec Lesenice, je tvar LEZENE. V ďalších r. 1281 LEZENYE, rok 1244 z ďalších rokov sa zachovali tvary Lesenha (1332), Lezone (1362), Leznye (1381), Lesscene (1406), Lesenye (1410), Lezenye (1411), Leznye resp. Lezne (1433,1443) a okrem uvedených vyskytli sa aj iné modifikácie názvu.

Štatistické údaje a územnosprávne zaradenie obce

Obyvatelia sú národnosti slovenskej a maďarskej, a takisto sú aj dvojakeho náboženského vyznania, t. j. rímskokatolíckeho a evanjelického a. v., nazývajú svorne. Počet obyvateľov podľa posledného sčítania ľudu v roku 1991 je 581. Prvé údaje o počte žijúcich osôb sú z roku 1828. Vtedy Lesenice mali 367 obyvateľov.

V ďalších rokoch výsledky sčítania udávajú tieto údaje: 1869 – 413, 1880 – 309, 1890 – 468, 1900 – 429, 1910 – 477, 1921 – 494, 1930 – 481 / z tohto roku sa nám zachovali zaujímavé údaje o národnostnom a náboženskom zložení, podľa toho tu žilo 376 Slovákov, 70 Maďarov, 1 Nemec, 4 Židia a 30 Cigánov. Náboženské zloženie: 347 katolíkov, 119 evanjelikov, 10 židov a 5 inoveriacich /, 1940 – 491, 1948 – 599, 1950 – 538, 1961 – 610, 1970 – 639 a 1980 – 596 z toho 305 žien.

V roku 1715 tu bolo 11 domácností. Zachovali sa nám aj údaje o počte domov: 1928 – 61, 1880 – 51, 1890 – 54, 1900 – 67, 1910 – 62, 1921 – 64, 1930 – 82, 1950 – 102, 1961 – 133, 1970 – 156, a 1980 – 149 domov a 159 bytov.

Obec leží v Ipeľskej kotline na terasách medzi Čebovským potokom a Studienkou. Južná odlesnená časť chotára je rovina, severná pahorkatina s plochými rozčlenenými chrbtami z mladotretihorných uloženín, nadmorská výška medzi 150 – 217 m. Pôda je hnedozemná.

Výskum starších dejín tejto najmenej 750 rokov starej usadlosti je veľmi ťažký. Zachovalo sa len málo dokumentov a ani tie ešte nie sú dostatočne prebádané.

Lesenice patrili do Hontianskej župy, obec bola na jej hranici so susednou Novohradskou župou. Po cirkevnej stránke (rímskokatolícka cirkev) celá župa, t. j. aj obec Lesenice patrila pod Ostrihomské arcibiskupstvo a tak dane (desiatok) platili do Ostrihomu.

V roku 1850 bola obec začlenená do okresu Šahy. V rokoch 1869 – 1880 do správneho okresu Balog nad Ipľom, ďalšia zmena nastala v roku 1890 kedy bola preradená do obvodu slúžnovského okresu vo Veľkej Čalomiji. V roku 1905 – 1922 bola zaradená do Vinice, od roku 1923 do roku 1938 do okresu Modrý Kameň. Po mníchovskom diktáte v roku 1938 – 1944 bola odčlenená z ČSR a pripojená k horthyovskému Maďarsku, so správnym centrom v Balašských Ďarmotách (Balassagyrmat). Po skončení II. Svetovej vojny v roku 1945 – 1960 obec patrila opäť do okresu Modrý Kameň. V roku 1960 po územnej reorganizácii a po vytvorení tzv. Veľkých okresov, modrokamenský okres bol zrušený. Lesenice boli zaradené do okresu Lučenec. Tento okres bol v roku 1968 rozdelený a vytvorený nový veľkokrtíšský okres. V roku 1925 – 1938 patrili Lesenice do Notárskeho úradu Slovenské Ďarmoty. Po skončení vojny obec opäť bola zaradená do Obvodného úradu NV Slovenské Ďarmoty, ktorý bol zrušený 18.08.1950. V obci bol zriadený miestny národný výbor. Uznesením pléna ONV Veľký Krtíš z 30.09.1971 bol tento zrušený a vytvorený spoločný Miestny národný výbor pre obce Veľká Čalomija a Lesenice. Obecný úrad vznikol v roku 1990, za prvého starostu občania zvolili Jozefa Bakoša.

Z histórie obce Lesenice

Archeologický výskum v obci zatiaľ nebol. Podľa kronikára Ladislava Kajáneka, v okolí kostola a školy boli nájdené rôzne čriepky pochádzajúce z doby bádenskej kultúry. V odbornej literatúre sme doteraz nenašli žiadne zmienky, ktoré by potvrdili horeuvedené údaje.

Ako sme už spomenuli v úvode prvá písomná zmienka je z roku 1244. Na základe nariadenia kráľa Štefana (II. zák. 1. kapitola) aby na každých 10 usadlostí postavili 1 kostol, bolo aj v Hontianskej župe postavených niekoľko kostolov, ale presný rok začatia resp. ukončenia stavieb sa nezachoval. O existencii prvých kostolov máme údaje len po tatárskom vpáde. Dokumentami je doložený fakt, že v obci roku 1291 už bol postavený kostol, ba dokonca poznáme aj meno vtedajšieho farára, ktorý sa volal Johannes presbiter de Lezunye (kňaz Ján z Leseníc). Bol svedkom v roku 1291 pred ostrihomským kapitulárom pri testamnete syna Botha Benedeka. Kostol bol zasvätený Panne Márii. V roku 1332 – 1337 sa spomína kňaz “ Egidius plebanus eccl. B. Marie Virg „. Presné miesto, kde bol postavený prvý kostol nevieme, nakoľko citované nariadenie dovolilo stavať kostoly aj mimo obývaného územia z toho dôvodu, aby ich veriaci z pričlenených obcí mali čo najbližšie a na najprístupnejšom mieste. Z obdobia pred moháčskou bitlou poznáme mená ďalších farárov: Paulus presbiter de L. (1343) (kňaz Pavol z Leseníc), Johannes parochialis eccl. (1405) a Bartholomeus plebanus de L.(1455).

Zo známych a listinami dokázaných majiteľov obce pred rokom 1526 bol litavský, neskôr čabradský hrad a rodina Lesenických (Lesszenyei). V roku 1494 patrila k obci majer Veľká Lúka (Naghmezew praedium). V roku 1342 kráľ odobral už zničený hrad a niekoľko obcí, o. i. aj Lesenice od majiteľov Lökösa a Pétera (Petra). Ich otcom bol Lörinc (Vavrinec) a jeho otcom bol Demeter. Comes (grófa, župana) Lamperta z rodu Huntpázmán (Hontpázmány) už v roku 1244 nazývajú Lesenický. Hontianska župa dostala názov od mena tohto rodu. Podľa S.G. Kézaiho zakladateľ rodu, Hunt podľa nemeckých zvyklostí v rieke Hron pasoval kráľa Štefana za rytiera. Huntovci vlastnili o.i. aj niekoľko obcí okolo Leseníc. Ich rod sa rozvetvil a vnikli ďalšie významné rody, ktoré hrali dôležité úlohy nielen v regióne Hontu, ale aj v celom štáte. Z lesenickej vetvy niektorí zastávali aj dôležité funkcie v župe. Ako napr. Chako Pavel Lesenický (Chako Pál Leszenyei) bol v roku 1367 podžupanom Hontianskej župy. V rokoch 1467 – 1468 túto funkciu zastával tiež ďalší člen rodu, zhodou okolností a tým istým menom. Posledný známym členom, ktorý zastával túto funkciu v rokoch 1486 – 1490 bol Lesenický Chako Ján (Leszenyei Chako).

Pred pádom Turkov, podľa kroniky Leseníc, obec bola husto obývaná, o čom svedčí aj hlinená nádoba, ktorú našiel obecný pastier. Nález obsahoval strieborné mince z rokov 1350 – 1364.

Následkom tureckých bojov Hontianska župa veľmi upadla. Nakoľko sa nám nepodarilo získať dokumenty resp. údaje z obdobia tureckých bojov a vlády v Honte priamo na Lesenice, predpokladáme, že obec prežívala toto veľmi ťažké obdobie podobne ako ostatné obce Hontu a susedného Novohradu. Turci pri Ipli v roku 1598 spustošili 17 dedín. O ťažkom živote ľudí počas tureckej vlády svedčia aj zachované údaje o počte zdanených domov pred a po vojne s Turkami na území Hontianskej župy. V roku 1598 v Hontianskej stolici bolo 4420 zdanených domov, v roku 1604 už asi päťkrát menej t.j. len 854.

V týchto rokoch bolo zničené aj značné množstvo kostolov, lebo Turci sa snažili presadzovať vlastnú vieru. Pravdepodobne v tomto období bol aj v Leseniciach zničený katolícky kostol, ktorý sme už spomenuli v tejto kapitole. Príčin zničenia mohlo byť viac ako napr. boje proti Turkom, resp. podpálenie Turkami, požiar v obci, alebo jednoducho veriaci už boli tak zbedačení, že nestačili opraviť kostol, ktorý potom chátral. Je pravdepodobné, že kostol buď čiastočne, alebo úplne bol postavený z dreva, nakoľko v tomto regióne sa drevo ako stavebný materiál používalo vo veľkej miere. Samozrejme to sú len domnienky. Faktograficky dokladovať vývoj obce stredoveku je ťažké, chýbajú písomné pramene.

V 18. storočí majiteľom Leseníc je Majthéniovský rod (Majthényi). V obci sa traduje, že renesančnú kúriu z prvej polovice 17. storočia dali postaviť oni. O ťažkom živote poddaných v tomto období svedčí celostoličný súpis poddaných Hontianskej župy, ktorí ušli pred rokom 1720 do Novohradskej župy. V tomto súpise sú podchytení aj poddaní z majetku Majthéniovcov z Leseníc, ale aj z Dačovho Lomu a z Chorvatic. I napriek prijatým opatreniam v roku 1715 – 1723 sa nedalo zabrániť migrácii poddaných. Z jednej strany z niekoľkých majetkov Hontianskej župy poddané rodiny ušli na južné územie, kde hľadali ľahšie živobytie, na strane druhej sa na území Hontianskej župy usídľovali prisťahovalci zo severu. Aj po čiastočnom zlepšení života poddaných a zrušení nevoľníctva, v Honte migrácia pokračovala až do konca 18. storočia. V spomalení sťahovania poddaných určitú úlohu zohralo prijatie urbánskej regulácie Máriou Teréziou v roku 1767. Cirkevné pramene uvádzajú príchod zemianskych rodín z Liptova do Malej Čalomije roku 1696. Predpokladajme, že niekoľko rodín sa v tom čase usadilo aj v Leseniciach.

Obyvatelia Leseníc sa zaoberali v prvom rade poľnohospodárstvom. Pôdu pre poľnohospodársku výrobu získavali predovšetkým vyrubovaním lesa. O poľnohospodárskom charaktere usadlosti svedčí aj prvá známa pečať obce z roku 1776. V oválnom pečatidle sú 2 klasy medzi kolmo postaveným čerieslom a lemešom. V kruhopise pečatidla je vyrytý text: “ **** LESENE 1776 “.

Z tohto obdobia sa zachovala jedna legenda, podľa ktorej v bezprostrednej blízkosti Leseníc nebol pasienok. Ľudia cez deň vyrubovali les a v noci chodili so zvieratami na pašu lúku zvanú LEPENE. Pri žriedle, kde chodili ľudia pre liečivú vodu, stál jeden obrovský strom, tzv. deravý strom (lukas fa). Majiteľ prísne prikázal služobníctvu, aby pri pasení a strážení zvierat zostali stále na koňoch, lebo v opačnom prípade DOLINSKÁ ŽENA (iné pramene uvádzajú “ Mladá žena v červených čižmách “) rozoženie zvieratá a ak by rozložili oheň, žeravé drevo nahádže na ľudí. Toľko povest', či niekoho “ dolinská žena“ prenasledovala, nevedno.

Obyvatelia chovali hlavne rožný dobytok, ovce a v menšom množstve ošípané. Ako špecifické rastliny okrem obilnín pestovali najmä tabak, cukrovú repu a ľan. Plodiny predávali v Balašských Ďarmotách.

Okrem poľnohospodárstva miestni obyvatelia sa venovali aj lesníctvu. Okolo dediny bol bohatý cerový les. Obyvatelia vedeli využiť všetky dary prírody. O šikovných rukách svedčí aj táto reprodukcia.

Ani z 19. storočia sa nezachovalo veľa údajov o Leseniciach. V 40. a 70. rokoch zbieral svoje obete mor.

V I. svetovej vojne z obce zahynulo 8 občanov:

Bohuš Ján	Varga Štefan
Macko Ondrej	Doncs Ján
Varga Jozef	Bapka Ján
Kružlik Ján	Deák Pavel

Po vzniku I. ČSR život ľudí sa podstatne nezmenil. Najväčšími vlastníkami pôdy boli naďalej Majthéniovci. Ďalšími statkármi Fescherovci, ktorí tu bývali do 01.10.1993. väčšina ľudí robila v poľnohospodárstve, buď na vlastných majetkoch alebo ako poľnohospodársky robotníci (nádenníci) na veľkostatkoch. Do roku 1927 sa vystaňovali za prácou za more 2 občania, aby zarobili peniaze na nákup pôdy, získanej pozemkovou reformou. O ďalších vystaňovalcoch máme údaje z roku 1935, keď niekoľko občanov Leseníc odišlo za prácou do Francúzska. Po I. svetovej vojne najťažším obdobím boli roky hospodárskej krízy do generálneho štrajku poľnohospodárskych robotníkov v okrese Modrý Kameň v roku 1929 sa zapojili aj nádenníci veľkostatku v Leseniciach.

V obci nebol žiadny priemysel.

Poľnohospodárske robotníčky z Leseníc (tabačiaren)

O ťažkom živote obyvateľov sa dozvedáme aj z dokumentu Obvodného notárskeho úradu v Slovenských Ďarmotách (sing. 2/1935 adm.), kde notár o. i. píše, že platobná schopnosť obyvateľov v obci Lesenice je najslabšia. Okrem toho v roku 1934 sa vyskytla nákazlivá choroba prasiat. Dôsledkom sucha a hmyzu vznikla menšia živelná pohroma. Život ľudí určite rozrušila správa, že Pavel Nagy zabil svoju matku 23.06.1935. tento prípad bol v skutku výnimkou. V cirkevnej kronike sú obyvatelia opisovaní veľmi priaznivo. Ako skromní, pracovití, striedmi a bohabojní. Život v tejto dedine sa neodlišoval v ničom od života v ostatných vtedajších našich obciach. Mnoho rodín, ktorých živitelia nemali stálu prácu strádalo, chudoba bola aj tu veľká. Kým v správe na Okresný úrad v Modrom Kameni notár hlási, že v roku 1934

v Leseniciach niet nezamestnaného človeka, už v ďalšom roku podáva správu o nezamestnaných v Leseniciach, avšak bez udania počtu ľudí bez práce.

Bývanie obyvateľov bolo v tomto čase skromné. Ako stavebný materiál v dedine používali najmä drevo, skalú a slamu, zriedka tehlu. Domy boli veľmi jednoducho stavané, pozostávajúce obyčajne z komory a izbičky alebo prednej izby, zadnej izby, s kuchyňou uprostred. Zvyčajne neboli vyzdobené, ojedinele v kuchyniach boli maľované taniere.

Po mníchovskom diktáte Lesenice v roku 1938 boli odtrhnuté od I. ČSR a pripojené k Maďarsku. V tom období tu žilo 458 osôb. Z narukovaných vojakov na frontoch II. Svetovej vojny z obci zahynulo 9 vojakov:

Kerekeš Ladislav
Čierny Samuel
Malý Pavel
Michna Jozef
Čierny Pavel

Macko Vojtech
Čierny Ondrej
Macko Ján
Hamáry Ján

Boli povolaní do maďarskej armády. Zväčša padli na východnom fronte. Obec oslobodila Sovietska armáda 27. Decembra 1944. Pri bojoch o Lesenice zahynuli 3 sovietski vojaci. Z nemeckej armády padli 2 príslušníci, ktorý sú pochovaní pri katolíckom kostole. Straty na životoch civilných osôb, obyvateľov obce, počas oslobodzovacích bojov neboli.

Z náboženského života a kultúrnej tradície

Pravdepodobne nový katolícky kostol nebol postavený na základoch starého kostola z XIII. storočia, nakoľko podľa údajov získaných od starších občanov pre výstavbu nového kostola, cintorína a školy darovali Majthéniovci pozemok. Nový kostol, bol postavený v XVIII. storočí v lokalite starého cintorína. Pôvodne stavaný v neskorobarokovom štýle, neskôr niekoľkokrát prestavaný. Začiatkom XX. storočia prestavený a upravený v pseudoromantickom slohu. V roku 1960 – 1961 znovu obnovený.

Jednolodňová dispozícia s rovným uzáverom presbytéria. Loď členená pilastrami, ktoré mali pôvodne niesť klenbu, dnes je strop rovný. Fasáda členená lizénami a neorománskym podstrešeným vlysom. Hlavný oltár zo začiatku XX. storočia, neoklasicistický. Na zvýšenej predele má nové obrazy Zvestovanie. P. Márie a Prijímanie sviatosti oltárnej. Nad oltárom visí reliéf narodenia P. Márie z konca XIX. storočia. V tomto kostole, pri vchode sú pochovaní aj niekoľkí členovia rodiny Majthéniovcov.

Na kráľovský rozkaz Márie Terézie 14. Septembra 1752 bol ev. kostol zrušený. Po vydaní tolerančného patentu cisárom Jozefom II. veriaci sa pustili do stavby cirkevných budov, fary, ktorá bola dokončená v roku 1785. V tom istom roku zahájili aj stavbu kostola. Posvätený bol 02.12.1787. V minulosti boli 4 kanonické vizitácie: I. 10. augusta 1798 – vizitoval superintendant ev. a v. cirkvi banského okolia Martin Hamaliar, II. 7. augusta 1814 Christofor Lyci, III. 18 júna 1839 Ján Seberíni, IV. 7 septembra 18884 Dr. Gustáv Szeberínyi. V tomto storočí prvá kanonická vizitácia bola 5 – 6 júna 1902, vizitoval biskup preddunajského dištriktu Dr. Bedrich Baltík.

Druhá vizitácia bola vykonaná 9 – 10 mája 1932 Dr. Dušanom Fajnorom, biskupom západného dištriktu. Cirkev najviac podporovala Tihániovská rodina (Tihanyi de Ebeck), prví a najväčší patróni, ktorí po jozefínskom patente umožnili obnoviť cirkevný život. Väčšiu sumu peňazí a rôzne dary venovala cirkvi aj rodina Celengovcov, najmä býv. inšpektor Ján Celeng.

Evanjelická škola bola postavená až v roku 1790. Do tejto školy chodili deti ev. a v. vyznania z Leseníc. Nová škola bola postavená v roku 1880. V roku 1931 v Leseniaciach bolo 128 ev. a v. veriacich. V chronologickom slede uvádzame známe mená farárov, kaplánov, dozorcov a učiteľov ev. a v. cirkvi v malej Čalomiji, kde prináležali lesenickí veriaci.

Menoslov kňazov:

Jakub Mázor	1694 – 1720	Samuel Kolbenhayer	1862 – 1879
Juraj Veľntíni	1721 – 1742	Ján Šeffarovský	1879 – 1909
Juraj Mázor	1742 – 1752	Aladár Schultz	1910 – 1913
Ján Trstenský	1784 – 1790	Arpád Janoviček	1913 – 1915
Daniel Lehocký	1790 – 1841	Ján Lacko	1915 – 1925
Godofred Geduly	1841 – 1850	Eugen Moravčík	1924 – 1927
Karol Dobroňovský	1850 – 1856	Eduard Šlosiar	1929 – 1930
Ján Švehla	1856 – 1862	Viliam Raab	1931 – 1936
Martin Viest	1936 – 1939	Fenyves J.	1939 – 1956

Pavel Krabík	1956 – 1973	Marta Pohánková	po r. 1973
Kapláni boli:			
Daniel Jungmann	do r. 1852	Samuel Plachý	1852 – 1854
Dozorcovia boli:			
Daniel Tihany	1783	Michal Baltazar	1863 – 1864
Samuel Plachý	1784 – 1791	František Kubinyi	1864 – 1869
Alexander Boucz	1791 – 1799	Juraj Tersztyánszky	1869 – 1876
Ján Kubiny	1799 – 1807	Alfred Stréter	1876 – 1881
Ľudevít Géczy	1807 – 1819	Imrich Hodossy	1881 – 1890
Daniel Tihanyi	1819 – 1835	Albert Horváthy	1890 – 1903
Anton Plachy	1835 – 1841	Fr. Tersztyánszky	1903 – 1907
Viliam Kubinyi	1841 – 1853	Ján Celeng	1908 – 1927
Michal Baltzar	1853 – 1856	Pavel Maliarik	1927 –
Koloman Horváthy	1856 – 1862		
Menoslov učiteľov:			
Ondrej Benedikty	okolo 1735	Alexander Švehla	1860 – 1873
Ondrej Zirko	do 1752	Michal Kolbenhayer	1873 – 1879
Gabriel Molitoris	do 1796	Imrich Koričánsky	1880 – 1881
Juraj Kubányi	1796 – 1801	Ján Paulo	1881 – 1892
Abraham Weiss	1801 – 1807	Lad. Ochodnický	1893 – 1894
Ján Ivasskay	1807 – 1808	Farsntišek Lihota	1894 – 1897
Matej Brosz	1808 – 1813	Vojtech Fehérkúti	1897 – 1902
Daniel Dobrík	1813 – 1835	Ján Grescho	1902 – 1910
Daniel Deák	1835 – 1837	Gejza Kotuljak	1910-
Michal Mudroň	1837 – 1845	Slavomír Achermen	1906 – 1927
Daniel Slujka	1845 – 1860	Gejza Čižmarovič	1937 – 1931
Viera Viestová	1938 – 1939		

Ochotnícky divadelný súbor (okolo roku 1938)

Katolícka škola bola postavená Martinom Majthénim v roku 1790. Ďalšiu školskú budovu začali stavať na základoch starej školy v roku 1871. Táto budova nestála dlho, nakoľko ju v roku 1874 zničil požiar. Zachovali sa nám mená učiteľov od roku 1770.

Ján Rosenbersky	1770 – 1779	Bartolomej Gyürky	1880 – 1917
Jozef Proháška	1779 – 1812	Jozef Olschan	1919-
Štefan Buziaši	1812 – 1859	Aladár Slávik	1919 – 1920
Bartolomej Gyüky	1859 – 1876	Karol Napp	1921 – 1925
Ambruš Vyšky	1877 – 1880		

Po E. Ujjovej nastúpila Pavla Fraňová z Plachtiniec, po nej Mikuláš Hudec, Eugen Borosi, Jozef Zolcer, Helena Straková, Imrich Michalovský, Baltazár Jánošík, Pavel Hano, Irena Kajánková, Ladislav Kajánek.

V roku 1990 bola znovu otvorená základná škola. Riaditeľkou je PaDr. Helena Miklová a učiteľom je jej manžel Ján Miklo.

V rokoch 1880 – 1917 pôsobil tu učiteľ Bartolomej Gyürky, ktorý bol svedomitým a spravodlivým učiteľom, občania jemu môžu ďakovať, že ich naučil pestovať ovocné stromy. Bol takisto aj výborným včelárom. Zomrel v roku 1917. V septembri 1930 z Dolných Plachtiniec prišla učiteľská rodina Fraňovcov. Ich dcéra Flóra hrávala v kat. kostole na organe. Stala sa novinárkou. Z archívnych koreňov sa dozvedáme, že v školskom roku 1926 sa v škole vôbec nevyučovalo, ba i v predchádzajúcom roku vyučovanie bolo nepravidelné. V roku 1927 bolo v obci cca 100 analfabetikov. Z roku 1926 sa nám zachoval aj zoznam členov školskej stolice v Lesenciach. Predsedom bol Kalmán Haller – farár v Nenenciach, členovia: Balla P., Kalmár M., Kmeti J., Macko, Gemer V., Varga J., - ako svetský predseda, Bajska G., Molnár K., Bartos J. a Török. V roku 1936 škola zase ostala bez učiteľa. V roku 1936 na podporu menšinovej školy v Lesenciach darovali občania 67, 50 Kč. Škola do roku 1945 bola pod dozorom rím. kat. cirkvi. Počas frontových udalostí zariadenie školy spolu so školskou kronikou boli zničené. Jednotriedna škola bola rozšírená na dvojtriedku v roku 1946.

O nadanosti aj negramotných ľudí svedčí aj to, že v obci žil Ján Hamáry – pastier sviň. Nevedel ani písať, ani čítať, ale ovládal 3 jazyky a to slovenčinu, maďarčinu a nemčinu. Bol známy ako opravár hodínok a sám bez cudzej pomoci zostavil slúchadkové rádio.

V 20. rokoch miestny holič Doncs založil menšiu hudobnú skupinu, ktorá mala 5 – 6 členov. Mládež pod vedením miestnych učiteľov nacvičovala divadelné hry, s ktorými vystupovala na slávnostiach v obci aj v okolí. V obci bol založený aj hasičský zbor. Jeho prvým veriteľom bol Ján Benko. Zbor založilo 30 mužov, medzi nimi Samuel Petrovič, Ján, Ondrej a Samuel Čierny, Pavel Malý, Ján Celleng, Ján Hamáry, Vojtech a Ján Macko, Ján Benko ml., Ján Násaly, Ondrej Bakoš, Vincent Bartoš a Ondrej Hlačok. V roku 1936 mal DHZ 20 členov.

Futbalový oddiel podľa starších občanov bol založený v roku 1935.

Daniel Lehocký

K významným osobnostiam, ktoré pôsobili v obci patrí e. kňaz z Malej Čalomije Daniel Lehocký, osvietenský pedagóg, zakladateľ pôvodnej slovenskej teórie výchovy. Na jeho dielo malo veľký vplyv učenie Jána Ámosa Komenského. Ešte počas štúdií na univerzite v Jene napísal dielo “Kniha o moudrém a křesťanském vychovávání dítek . . . “ (1786), ktoré malo poskytnúť pedagógom a rodičom návod pri výchove detí od narodenia až do dospelosti. Okrem toho napísal aj ďalšie pokrokové pedagogické diela a považujeme ho za jedného z najvýznamnejších teoretikov v oblasti pedagogiky v 18. – 19. storočí. Bol autorom “ Šlabikára väčšieho pro školy nejvíc dědinské a domácí “.

V Malej Čalomiji a v Leseniciach pôsobil 51 rokov, až do smrti 19. júna 1841. Jeho hrob sa nezachoval. Zničili ho pri zemných prácach na starom cintoríne len nedávno (!).

Majthéniovci

Až do XX. storočia majiteľom Leseníc bola rodina Majthéniovcov. Pochádzajú z rodu Divék a patrili medzi najstaršie šľachtické rody v Uhorsku. V roku 1434 dostali Majthéniovci od kráľa hrad Kesselkö v Nitrianskej župe. Od tej doby používali ako prídomok “ Kesselköi “. Členovia tohto rodu sa zapájali do verejného života v rámci Uhorska.

Zastávali vysoké a významné miesta v štátnej a stoličnej správe. Niektorí členovia mali za sebou úspešnú vojenskú kariéru. Medzi členmi rodu nájdeme aj cirkevných hodnostárov. Podľa obyvateľov Leseníc dali v obci začiatkom XVII. storočia postaviť renesančnú kúriu. V jej okolí, v parku boli tri fontány, jedna väčšia a 2 menšie. Vodu ťahali koňmi z neďalekej studne do zásobárne, odkiaľ samospádom zásobovali fontány. V rozsiahlom parku boli aj vzácne stromy. Kúriu niekoľkokrát prestavali.

Najprv v roku 1795, potom v XIX. storočí a po roku 1945. Tento historický objekt dnes už neexistuje. Zbúrali ho pred rokom 1990, na jeho mieste sa plánovala výstavba kultúrneho.

Majthéni Ladislav (László)

Narodil sa v roku 1753. Zomrel v Čalomiji 1825. Ako uznávaný a vplyvný podžupan a miestodržiteľský radca, vzdal sa svojho úradu a vrátil sa na majetok v Leseniciach. Vzhľadom na jeho teoretické i praktické vedomosti mohol zastávať vysoké štátne funkcie, ale jeho slobodomyslienkarstvo bolo v rozpore s vtedajším absolutizmom vládnych kruhov. Bol veľmi sčítaný, ale neskôr holdoval kartárskym hrám. Bol vášnivým zberateľom. V zbierke mal niekoľko vzácnym exemplárov hodínok a fajok. V jeho dome boli stále hostia. Rád pomáhal mladým ľuďom buď dobrými radami, alebo požičal i peniaze. Z jeho synov Ondrej (

András) bol tiež veľmi vzdelaný, veľa cestoval. Zastával vysokú funkciu na dvore bavorského kráľa. Ďalší syn Anton (Antal) bol hontianským notárom, veľvyslancom a hlavným županom. Tretí syn Ladislav (László) získal baróna a bol tiež hlavným županom.

Majthéni Ladislav (László), ml.

Narodil sa 22.decembra 1820 v Leseniciach, zomrel 07. októbra 1908 v rodisku. Bol interným tajným radcom, hlavným županom Hontianskej župy a zastával rad ďalších dôležitých funkcií. Už ako 25 ročného ho zvolili za podžupana v Honte, túto funkciu zastával 3 roky. Počas povstania v roku 1848/49 bol dôstojníkom generálneho štábu a generála Schlicka. Po roku 1849 ho dvakrát zvolili za hlavného župana Hontianskej župy, ba dokonca určitú dobu túto funkciu zastával aj v Nitrianskej župe. Bol vynikajúcim a nadaným rečníkom. Od kráľa Jozefa Ferdinanda dostal niekoľko vysokých vyznamenaní.